

set bort fra disse marginale investeringer, eller rettere at de betragtes som afholdt inden produktionsstart.

Den tidsmæssige udstrækning af efterforskningsudgifter og feltudgifter giver således ikke noget urealistisk billede af feltets økonomi.

Endelig har JLH fundet det lidet realistisk at føre beregningerne længere frem end til år 2000, idet usikkerheden over pris og omkostningsudvikling bliver for store.

Grænsen ved år 2000 virker efter energistyrelsens opfattelse arbitrær. Udviklingen i især priserne på råolie det sidste tiår viser, at usikkerheden også er stor på ganske kort sigt.

Der kan bemærkes følgende til de af JLH anvendte forudsætninger i følsomhedsberegningerne.

Det synes rimeligt at antage en lånefinansiering. Når der i eksemplerne i bilag III ikke er regnet med lånefinansiering, skyldes det, at det er meget vanskeligt at etablere en låneprofil. JLH har – formentlig meget realistisk – forudsat selvfinansiering af efterforskningen og lånefinansiering af feltudbygningen. Hvis man imidlertid forudsatte, at man kunne lånefinansiere 50 pct. af de samlede udgifter pr. år, ville forrentningen ikke være 12,3 pct., men 30,3 pct. – og det med en lånerente på 17 pct.

Med hensyn til royalty-sats og carried interest henvises til de foranstående bemærkninger.

I JLHs beregninger er efterforskningsudgifterne øget fra bilagets 520 mill. kr. til 1150 mill. henholdsvis 1725 mill. kr. Forøgelsen må enten skyldes, at selskabet anser det som nødvendigt at udføre 15–25 borer for at gøre et fund – et antal, som under ingen omstændigheder kan retfærdiggøres ud fra hidtidige danske erfaringer, eller den må skyldes, at selskabet forventer omkostninger på mellem 115 mill. kr. og 172,5 mill. kr. pr. boring. En pris på 172,5 mill. kr. synes helt urealistisk. Såfremt man skulle anvende en pris på 115 mill. kr., måtte det forudsætte, at alle borer var meget dybe (5000–6000 m), eller at der for hver boring skulle udføres et omfattende testprogram, hvilket alene udføres, såfremt der er rimelige indikationer på kulbrinter.

Erfaringerne fra dansk område berettiger ikke til så konservative forudsætninger om

størrelsen af efterforskningsudgifter som de i beregningerne anvendte.

En fordobling af investeringerne som anvendt i beregningerne vil bevirke, at kombinationen mellem investeringsstørrelse og indvindelig mængde ikke længere danner et realistisk alternativ. Det ville derimod være mere realistisk at forestille sig en forekomst som den i bilag III, tabel 2 anvendte, udbygget som et satellitfelt til et eksisterende felt, hvorved omkostningerne formentlig ville være mindre end 750 mill. kr.

For at illustrere den urealistiske kombination i JLHs beregninger kan nævnes, at der i forbindelse med Gormfeltet er blevet investeret ca. 1,8 mia kr. (løbende kroner). Denne investering skal sættes i relation til en produktion, der formentlig er mere end 10 gange så stor som den i bilag III, tabel 2 anvendte.

I JLHs skrivelse af 23. februar 1982 fastslås, at risikoen for slet ikke at finde forekomster, der kommercielt kan indvindes, er stor.

I skrivelsen af 3. marts 1982 fra selskabet fremgår det endvidere implicite af forudsætningerne om efterforskningsudgifter ved følsomhedsberegningerne, at området betragtes som mindre prospektivt.

Hertil bemærkes, at de nuværende koncessionshavere indtil 1981 havde eneretten til hele det danske område, det vil sige et set i sammenhæng med moderne koncessionsbetingelser usædvanlig stort område. Dette forhold har bl.a. bevirket, at der ikke er gennemført tilstrækkelige undersøgelser til, at det er muligt at konkludere som anført. Således er den seismiske dækning af visse dele af det danske område yderst sparsom, og en del af den udførte seismik er af ældre dato, det vil sige af en kvalitet, som er væsentlig ringere, end det er muligt at opnå i dag. I andre dele af Nordsøen har forbedrede seismiske undersøgelser ført til nye fund i områder, der på grundlag af ældre seismik er blevet betegnet som uinteressante.

Endelig skal det nævnes, at tilbageleveringen af 50 pct. af området i 1982 og 25 pct. i henholdsvis 1984 og 1986 i hver kvartblok sikrer, at de nuværende bevillingshavere nødvendigvis må afgive områder, som allerede med den nuværende viden ikke på forhånd kan betegnes som uinteressante.

Erfaringerne fra andre steder i verden, herunder også i Norge, viser, at nye bevil-